

Talousvaliokunnalle

HE 77/2016 vp

Asiantuntijapyyntö: Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kuluttajansuojalain muuttamisesta, asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä ja eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä sekä eräksi niihin liittyviksi laeiksi

FK KANNATTAA JÄRKEVÄÄ ASUNTOLUOTTOSÄÄNTELYÄ REALISTISELLA AIKATAULULLA

Finanssialan Keskusliitto (FK) kiinnittää käsillä olevassa hallituksen esityksessä huomiota erityisesti kolmeen seikkaan, jotka ovat keskeisiä sääntelytavoitteiden onnistumisen kannalta.

- **Luotonantajille on taattava hallituksen esittämällä tavalla mahdollisuus marginaalin saamiseen myös viitekoron painuessa negatiiviseksi**
- **Palveluntarjoajille on annettava riittävä siirtymäaika uuden sääntelyn edellyttämien järjestelyjen toteuttamiseen**
- **Tarpeettomasta ja hallitusohjelman vastaisesta kansallisesta lisäsääntelystä tulisi pidättäytyä EU-sääntelyä toimeenpantaessa**

Oikeus turvata marginaalin saaminen on sekä luotonantajan että kuluttajan etu

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että luotonantajilla olisi mahdollisuus rajata myöntämänsä asuntoluoton viitekoron arvo vähintään nolnaan ns. korkolattiaehdolla ja turvata näin ainakin marginaalin saaminen. FK tukee hallituksen esitystä ja yhtyy siinä esitettyihin perusteluihin, joiden mukaan vastakkaisen ratkaisun haitat kuluttajakollektiiville (kaikille kuluttajille yhdessä) ja luotonantajille olisivat yksittäisille kuluttajille mahdollisesti koituvia hyötyjä suuremmat.

Luotonantajat eivät yleensä voi kompensoida negatiivisia viitekorkoja negatiivisilla talletuskoroilla, koska tallettajilla on aina mahdollisuus nostaa talletuksensa ja pitää ne käteisenä. Ongelma on suuri erityisesti sellaisille pankeille, joiden varainhankinta nojaa yleisötalletuksiin. Mikäli negatiivinen viitekorko voisi pienentää marginaalia, pitäisi pankkien varautua tähän etukäteen korkeammilla marginaaleilla. Mahdollisuus suojautua negatiivisten korkojen vaikutukselta on myös osa luotonantajilta edellytettävää korkoriskin hallintaa.

Hallituksen esityksessä sivutut korkoputkiehdot, joissa korolle asetetaan sekä ala- että yläraja, eivät ole riittävä ratkaisu negatiivisten viitekorkojen ongelmiin, koska pienemmillä toimijoilla ei ole suurempiin luotonantajiin verrattavia edellytyksiä tarjota niitä asiakkailleen. Niinpä pelkän korkoputken salliminen voisi haitata pankkien välistä kilpailua kuluttajaluotoissa. Ehdotettu korkolattian salliva ratkaisu on kuluttajakollektiivinkin etujen mukainen, mistä kertovat myös Finanssivalvonnan ja Vakuutus- ja rahoitusneuvonta FINEn aiemmat tämänsisältöistä sääntelyä tukevat kannanotot.

Palveluntarjoajille riittävä siirtymäaika varautua uuteen sääntelyyn

Hallituksen esityksessä todetaan, että käsillä olevien lakiehdotusten on tarkoitus tulla voimaan mahdollisimman pian niiden hyväksyminen ja vahvistamisen jälkeen. Oikeusministeriön kanssa käydyissä keskusteluissa yhtenä mahdollisena voimaantuloajankohtana on mainittu syyskuun alku.

Luotonantajille aikataulu on haasteellinen. FK katsoo, että luottolaitoksille ja muille palveluntarjoajille ei ole varattu kylliksi valmistautumisaikaa uuden sääntelyn edellyttämiin muutoksiin tietojärjestelmissä ja sisäisissä ohjeissa. Käsillä on laaja kokonaisuus, jossa eri osioihin tehdyt muutokset ovat toisistaan riippuvaisia. Esimerkiksi direktiivin liitteisiin perustuvien alemmanasteisten säädösten tarkat muotoilut eivät ole vielä tiedossa. Tämänkaltaisen yksityiskohtaisen informaation saaminen on kuitenkin välttämätöntä, jotta tietojärjestelmien kehittäminen voidaan täysimääräisesti käynnistää. Järjestelmien kehittämisen lisäksi aikaa tulee varata myös niiden testaamiseen ja henkilöstön kouluttamiseen. Mikäli muutokset joudutaan toteuttamaan vahvistamattoman tiedon varassa, kasvaa toistuvien korjaustarpeiden ja virheiden todennäköisyys. Erityisen vaikea tilanne on pienille toimijoille, joiden henkilöstöresurssit ovat rajalliset.

On sekä luotonantajan että kuluttajan edun mukaista, että tietojärjestelmät ja sisäiset ohjeet voidaan laatia vastaamaan uutta sääntelyä siten, että niiden toimintavarmuus ja käytettävyyttä eivät kärsi ylenmääräisen kiireen vuoksi. FK toivoo talousvaliokunnan ottavan mietinnössään kantaa suunniteltuun voimaantuloaikatauluun ja ehdottaa, että uutta sääntelyä alettaisiin soveltaa aikaisintaan 2.1.2017 alkaen noudattaen samalla suoraan direktiivistä johtuvia pidempiä siirtymäaikoja esimerkiksi ammattitaitovaatimuksia koskevan sääntelyn suhteen.

Tarpeetonta kansallista lisäsääntelyä tulisi välttää

Pääministeri Sipilän hallitusohjelman mukaan EU-säännösten toimeenpanossa on pidättäydyttävä kansallisesta lisäsääntelystä. Hallituksen esityksessä tästä tavoitteesta kuitenkin poiketaan. Eräät näistä poikkeuksista eivät palvele sen enempää luotonantajan kuin kuluttajankaan intressejä. Yksi esimerkki tällaisesta sääntelystä on asuntokauppaan tarpeetonta kitkaa aiheuttava, jo vuonna 2010 kuluttajansuojalakiin tehtyjen muutosten yhteydessä luotonantajille kohtuuttomaksi arvioitu asuntoluottojen peruuttamisoikeus muutenkin kuin koti- ja etämyynnissä. Lisäksi voidaan mainita päätös poistaa aiemmassa lainvalmistelussa tarpeelliseksi katsottu luotonantajan oikeus periä korvaus asuntoluoton lyhennystaulukon toimittamisesta kuluttajalle useammin kuin kerran vuodessa. Ehdotetun kaltainen sääntely lisää luotonantajan kustannuksia, jotka lopulta tulevat kuluttajan maksettaviksi kilpailun määräämissä puitteissa.

FINANSSIALAN KESKUSLIITTO

Lea Mäntyniemi